

Uroczystości główne obchodów 81. rocznicy likwidacji Litzmannstadt-Getto

W dniu 29 sierpnia 2025 r. na Cmentarzu Żydowskim przy ul. Brackiej 40 w Łodzi oraz na Stacji Radegast, aleja Pamięci Ofiar Litzmannstadt Getto 12, odbyły się główne uroczystości upamiętniające 81. rocznicę likwidacji Litzmannstadt-Getto.

Wydarzenie rozpoczęło się od otwarcia wystawy stałej „Kulmhof - „nie został żaden ślad...” pokazującej zdjęcia historyczne dokumentujące więźniów obozu, kolaże z tekstami przez nich napisanymi oraz współczesne fotografie miejsc pamięci. Na ekspozycji zaprezentowano m.in. kopie cyfrowe materiałów archiwalnych pochodzących z zespołu archiwalnego Przełożony Starszeństwa Żydów w Getcie Łódzkim, przechowywanego w zasobie Archiwum Państwowego w Łodzi.

Następnie rozpoczęły się uroczystości religijne połączone z symbolicznym zapaleniem zniczy pod pomnikiem pamięci łódzkich Żydów. W dalszej części obchodów na Stacji Radegast, oddano hołd ku pamięci ofiar Litzmannstadt Getto.

W wydarzeniu, w którym uczestniczyli przedstawiciele władz centralnych, samorządowych oraz instytucji kultury, wzięł udział Dyrektor Archiwum Państwowego w Łodzi Bartosz Górecki oraz kierownik Oddziału popularyzacji zasobu archiwalnego Anna Kaniewska.

Litzmannstadt Getto zostało utworzone przez Niemców w lutym 1940 r. Było ono drugim co do wielkości w Polsce – po warszawskim – i najdłużej istniejącym gettem na ziemiach polskich. Przez 5 lat okupacji, w getcie znalazło się ok. 220 tys. osób – żydów z Łodzi, z pobliskich miejscowości oraz z miast Rzeszy i protektoratu Czech i Moraw. Całkowita likwidacja nastąpiła w sierpniu 1944 r. Według źródeł, ocalało z niego jedynie od 7 do 13 tys. osób.

Organizatorem uroczystości było Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w Łodzi.